

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060307

DOM
2024-09-06
Stockholm

Mål nr
F 10276-23

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2023-07-14 i mål nr F 3489-23, se bilaga A

PARTER

Klagande

Alviks Bys Samfällighetsförening, 883200-0106
Alvik Alviksvägen 212
793 97 Siljansnäs

Motpart

1. M.H.

2. J-O.A.

3. Y.B.

4. I.M.D.

5. Dala Vatten och Avfall AB, 556714-8555

6. G.G-J.

7. L.K.G.G.

Dok.Id 2109061

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

8. A.G.

9. L.G.

10. T.G.

11. Alviks Båtklubb

12. S.H.

13. B.E.A.J.

14. L.E.K.

15. Leksands kommun

16. S.J.M.

17. I-B.M.

God man för 17: S.Å.

18. L.E.M.

19. B.N.

20. J.P.

21. P.P.

22. A.S.

23. M.S.

24. A.SJ.

25. A.I.S.

26. E.S.

27. R.Ä.

SAKEN

Anläggningsförrättning berörande fastigheterna A m.fl. i Leksands kommun
(Lantmäterimyndighetens ärendenr W20644)

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom och
lantmäterimyndighetens beslut den 27 april 2023 i ärendenr W20644 på så sätt att
fastigheten A ska delta i gemensamhetsanläggningen B och ska ges
andelstalet 33 för anläggningens utförande och drift. Det ankommer på

lantmäterimyndigheten att göra erforderliga ändringar i förrättningshandlingarna med
anledning av denna dom.

YRKANDE OCH INSTÄLLNING I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Alviks Bys Samfällighetsförening har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, ska ålägga fastigheten A ett andelstal i B.

M.H. har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

B.E.A.J., A.S., A.I.S., L.K.G.G. och R.Ä. har medgett klagandens yrkande.

Övriga motparter har inte hörts av.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Alviks Bys Samfällighetsförening har anfört i huvudsak följande.

Fastighetsägaren till A har anfört att det inte får bedrivas något skogsbruk på fastigheten på grund av att den ingår i ett naturreservat. Enligt skötselavtalet för Storöns naturreservat får det emellertid bedrivas skogsbruk inom område betecknat som S 1b och inom område betecknat S 1c får ett varsamt skogsbruk bedrivas. Den totala brukningsbara arealen uppgår till drygt 3 hektar. Mot denna bakgrund är det skäligt att fastigheten åsätts ett andelstal i gemensamhetsanläggningen.

En del av det som betecknas S 1b på fastigheten A belastas av ledningsrätt som innehas av Dala Energi AB. Gemensamhetsanläggningens väg användes 2022 för att underhållsavverka ledningsgatan och för uttransport av virket, något som även kommer att vara nödvändigt att göra i framtiden. För skogsbruk på fastigheten är det därför nödvändigt att fastigheten har del i B.

M.H. har anfört i huvudsak följande.

Område betecknat som S 1b är kraftledningsgata som nyligen breddats till 32 meter, vilket förhindrar skogsbruk. Kvar är då endast området betecknat S 1c. Uppgiften om att det skulle röra sig om 3 hektar skogsmark är således fel. Enligt uppgift från Skatteverket finns det 2 hektar skog på fastigheten som inte är belagd med avverkningsrestriktioner, vilket även stämmer i stort med den arealuppgift på 2,2 hektar som fås vid en inmätning av område S 1c i Skogsstyrelsens kartprogram. Det kan därför godtas att det finns 2,2 hektar skogsmark på fastigheten där ett varsamt skogsbruk får bedrivas och om fastigheten ska åläggas att bidra till vägens skötsel bör detta återspeglas genom avgiftens storlek.

För att frakta virket från skogsskiftet till vägen måste antingen befintlig kraftledningsgata användas, vilket kräver att väg tas över annan fastighet, eller att ny väg tas upp inom det område som betecknas S 1a, vilket torde kräva kommunens medgivande. I annat fall kvarstår endast möjligheten att ta ut timret vattenvägen, vilket inte kräver del i gemensamhetsanläggningen.

B.E.A.J. och **A.S.** har instämt i vad klaganden anfört.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Gemensamhetsanläggning får inte inrättas för annan fastighet än sådan för vilken det är av väsentlig betydelse att ha del i anläggningen, se 5 § anläggningslagen (1973:1149). Avgörande för denna bedömning bör i princip vara om det föreligger ett påtagligt behov för fastigheten att ha tillgång till den nyttighet som avses med gemensamhetsanläggningen (prop. 1973:160 s 151).

Av skötselplanen för naturreservatet framgår att visst skogsbruk får bedrivas på fastigheten A. Eftersom det går att bedriva visst skogsbruk på fastigheten, om än i begränsad omfattning, måste fastigheten anses ha ett sådant väsentligt behov av väg som innebär att den ska delta i gemensamhetsanläggningen. Att möjligheten till skogsbruk är inskränkt är en omständighet som däremot får beaktas vid bestämmande av fastighetens andelstal. Det som M.H. har anfört beträffande

möjligheten att frakta timret till vägen från avverkningsområdet på fastigheten medför inte någon annan bedömning.

Vad gäller frågan om andelstalet så framgår det av utredningen i målet att lantmäterimyndighetens andelstalsberäkning för A gjorts på annan grund än behovet av skogstransporter. Mark- och miljööverdomstolen godtar M.H.s. uppgifter om att den bruksbara arealen på A är 2,2 hektar och instämmer även i att andelstalet måste justeras för att beakta den begränsade bruksmöjligheten inom denna yta.

Med utgångspunkt i den norm för andelstalsberäkning som lantmäterimyndigheten har använt anser Mark- och miljööverdomstolen att ett andelstal som beräknas utifrån en bruksbar yta på 2,2 hektar och 12 ton per enhet är skäligt. Med en väglängd på 1,24 kilometer blir andelstalet för fastigheten 33, efter avrundning till närmaste heltal. Mark- och miljööverdomstolen ändrar därför mark- och miljödomstolens dom och lantmäterimyndighetens beslut i enlighet med detta.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Anna Tiberg och Catharina Adlercreutz, referent, tekniska rådet Lennart Gustafsson och tf. hovrättsassessorn Anna Lundgren.

Föredragande har varit Harry Hodzic.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2023-07-14
meddelad i
Nacka

Mål nr F 3489-23

PARTER

Klagande
M.H.

Motparter

1. Alviks Bys Samfällighetsförening,
2. Alviks Båtklubb,
3. J-O.A.
4. Y.B.
5. I.M.D.
6. Dala Vatten och Avfall AB,
7. G.G-J.
8. L.K.G.G.
9. A.G.
10. L.G.
11. T.G.

Dok.Id 828455

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 69 131 07 Nacka	Sicklastråket 1	08-561 656 30 E-post: mmd.nacka.avdelning3@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se		måndag – fredag 08:00–16:30

12. S.H.

13. B.E.A.J.

14. L.E.K.

15. Leksands kommun

16. S.J.M.

17. I-B.M.

18. L.E.M.

19. B.N.

20. J.P.

21. P.P.

22. A.S.

23. M.S.

24. A.SJ.

25. A.I.S.

26. E.S.

27. R.Ä.

ÖVERKLAGAT BESLUT

Lantmäteriets beslut den 27 april 2023 i ärende nr W20644

SAKEN

Anläggningsförrättning berörande enskilda vägar i Leksand, Alvik.

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen ändrar Lantmäteriets beslut endast på det sättet att fastigheten A inte ska åsättas andelstal i B och därmed ska utgå ur andelstalslängden (AN3) och inventeringslängden (IN3).

BAKGRUND

Lantmäteriet (LM) beslutade den 27 april 2023 om anläggningsåtgärd, inrättande av bl.a. gemensamhetsanläggningen B i Leksands kommun. Samtidigt beslutades bl.a. vilka fastigheter som ska delta och deras andelstal för utförande och drift av gemensamhetsanläggningen. Beslutet har överklagats av M.H., ägare till fastigheten A, som enligt LM:s beslut deltar i B.

YRKANDEN M.M.

M.H. har, som det får förstås, yrkat att hans fastighet A inte ska åsättas något andelstal avseende tillsyn av naturreservatet.

Som stöd för sitt yrkande har han i huvudsak anfört att han inte har rätt att sköta någon tillsyn av den del av naturreservatet som hans mark är del av. Det är Leksands kommun som är ansvariga för reservatet ute på Storöna och som sköter tillsynen. Han får inte bedriva någon form av verksamhet på sitt skogsskifte A utan det sköts av kommunen (nedfallna träd /riskträd m.m.). Han bor dessutom inte i Leksands kommun längre och besöker således ytterst sällan just A. Han har kanske använt vägen ut på Storöna 15 gånger senaste 10 åren och endast 3 gånger de senaste 5 åren med det enda syftet att se hur Swecon märkt upp och senare avverkat längs kraftledningen som går över Storöna. De jord- och skogsägare som aktivt brukar sin mark på Storöna medför ett betydligt högre tryck/användande av vägen än vad han gör. Så antingen måste hans beräknade värde "Tonkm/år" sänkas avsevärt eller övriga markägares beräknade värden höjas betydligt. Eller så ska "utnyttjande %" sänkas från 100% till 0% i och med att han inte får nyttja marken.

Leksands kommun har yttrat sig och anfört att kommunen inte är intresserad av att byta eller köpa marken och att då M.H.s. fastighet ligger inom naturreservatet borde avgiften ändras så att fastigheten får den "normala" avgiften.

T.G., L.G. och A.G. har yttrat sig och anfört att om man har för avsikt att ändra andelstalen i gemensamhetsanläggningen förutsätter de

att andelstalen för övriga markägare inte ökar. Andelstalen ska motsvara nyttjandegraden av vägen. Då kommunen har nyttjanderätt för naturreservatet och sköter tillsynen i reservatet är det skäligt att det är kommunen som också har ansvar för vägen i motsvarande grad vilket ska speglas i kommunens andelstal. Det gäller inte bara naturreservatet inom fastigheten A utan hela naturreservatet på Storön.

Kommunens andelstal är förvånansvärt lågt då naturreservatet utgör ca hälften av ytan på ön. Andelstalet för A bör rimligen baseras på fastighetens yta, användning och väglängd på samma sätt som för övriga markägare. Vidare ser det ut som att en av fastigheterna på Storön, D, helt saknar andelstal i gemensamhetsanläggningen B.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har med stöd av 31 § anläggningslagen (1973:1149), AL, och 16 kap. 8 § fastighetsbildningslagen (1970:988) avgjort målet utan att hålla sammanträde. Parterna har uppenbarligen slutfört sin talan.

Av 15 § AL följer att för fördelning av kostnaderna för en gemensamhetsanläggning utförande respektive drift ska det vid förrättningen fastställas andelstal för varje deltagande fastighet. Andelstal för utförande ska bestämmas efter vad som är skäligt med hänsyn främst till den nytta fastigheten har av anläggningen, medan andelstal för anläggningens drift ska bestämmas efter vad som är skäligt med hänsyn främst till den omfattning i vilken fastigheten beräknas använda anläggningen.

Av utredningen i målet framgår att fastigheten A ingår i Storöns naturreservat. Övriga fastigheter som ingår i reservatet har antingen fått andelstal för interna jordbrukstransporter eller är inte med i andelstalslängden. Vidare har C, som också ingår i reservatet, fått andelstal avseende bl.a. tillsyn. M.H. har gjort gällande att det inte får bedrivas något skogsbruk på fastigheten A och att all tillsyn utförs av Leksands kommun. Mark- och miljödomstolen bedömer att fastigheten A, liksom övriga fastigheter som ingår i naturreservatet med undantag för fastigheten C, inte ska åsättas något andelstal för tillsyn. All tillsynsverksamhet bör skäligen hänföras till C,

som ägs av Leksands kommun som ansvarar för förvaltningen av reservatet. Det ovan anförda innebär att M.H.s yrkande ska bifallas. Fastigheten A ska inte åsättas något andelstal för tillsyn och ska därmed utgå ur andels-talslängden (AN3) och inventeringslängden (IN3). Det ankommer på LM att göra de ändringar som föranleds av denna dom.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-02)

Överklagande senast den 4 augusti 2023.

Anna Hagstad

Monica Lagerqvist Nilsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Anna Hagstad och tekniska rådet Monica Lagerqvist Nilsson.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.